

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ॥

ఇంద్రేణ సగరయజ్ఞసంబంధినోఽశ్వస్యాపహరణం, సగరాత్మజైర్ధరాయా
భేదనం దేవైర్బ్రహ్మణం ప్రతి వృత్తస్యాస్య వినివేదనం చ

విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా కథాంతే రఘునందనః |
ఉవాచ పరమప్రీతో మునిం దీప్తమివానలం || 1.39.1 ||

శ్రోతుమిచ్ఛామి భద్రం తే విస్తరేణ కథామిమాం |
పూర్వజో మే కథం బ్రహ్మాన్ యజ్ఞం వై సముపాహరత్ || 1.39.2 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా కౌతూహలసమన్వితః |
విశ్వామిత్రస్తు కాకుత్స్థమువాచ ప్రహసన్నివ || 1.39.3 ||

శ్రూయతాం విస్తరో రామ సగరస్య మహాత్మనః |
శంకరశ్వశురో నామ్నా హిమవానితి విశ్రుతః || 1.39.4 ||

వింధ్యపర్వతమాసాద్య నిరీక్షేతే పరస్పరం |
తయోర్మధ్యే సమభవద్ యజ్ఞః స పురుషోత్తమ || 1.39.5 ||

స హి దేశో నరవ్యాఘ్ర ప్రశస్తో యజ్ఞకర్మణి |
తస్యాశ్వచర్యాం కాకుత్స్థ దృఢధన్వా మహారథః || 1.39.6 ||

అంశుమానకరోత్ తాత సగరస్య మతే స్థితః |
తస్య పర్వణి తం యజ్ఞం యజమానస్య వాసవః || 1.39.7 ||

రాక్షసీం తనుమాస్థాయ యజ్ఞియాశ్వమపాహరత్ |
హ్రీయమాణే తు కాకుత్స్థ తస్మిన్నశ్వే మహాత్మనః || 1.39.8 ||

ఉపాధ్యాయగణాః సర్వే యజమానమథాబ్రువన్ |
అయం పర్వణి వేగేన యజ్ఞియాశ్వోఽపనీయతే || 1.39.9 ||

హర్తారం జహి కాకుత్స్థ హయశ్చైవోపనీయతాం |
యజ్ఞచ్ఛిద్రం భవత్యేతత్ సర్వేషామశివాయ నః || 1.39.10 ||

తత్ తథా క్రియతాం రాజన్ యజ్ఞోఽచ్ఛిద్రః కృతో భవేత్ |
సోపాధ్యాయవచః శ్రుత్వా తస్మిన్ సదసి పార్థివః || 1.39.11 ||

షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి వాక్యమేతదువాచ హ |
గతిం పుత్రా న పశ్యామి రక్షసాం పురుషర్షభాః || 1.39.12 ||

మంత్రపూతైర్మహాభాగైరాస్థితో హి మహాక్రతుః |
తద్ గచ్ఛథ విచిన్వద్ధ్వం పుత్రకా భద్రమస్తు వః || 1.39.13 ||

సముద్రమాలినీం సర్వాం పృథివీమనుగచ్ఛథ |
ఏకైకం యోజనం పుత్రా విస్తారమభిగచ్ఛత || 1.39.14 ||

యావత్ తురగసందర్శస్తావత్ ఖనత మేదినీం |
తమేవ హయహర్తారం మార్గమాణా మమాజ్ఞయా || 1.39.15 ||

దీక్షితః పౌత్రసహితః సోపాధ్యాయగణస్త్వహం |
ఇహ స్థాస్యామి భద్రం వో యావత్ తురగదర్శనం || 1.39.16 ||

తే సర్వే హృష్టమనసో రాజపుత్రా మహాబలాః |
జగ్ముర్మహీతలం రామ పితుర్వచనయంత్రితాః || 1.39.17 ||

గత్వా తు పృథివీం సర్వామదృష్ట్వా తం మహాబలాః |
 యోజనాయామవిస్తారమేకైకో ధరణీతలం |
 బిభిదుః పురుషవ్యాఘ్రా వజ్రస్పర్శసమైర్భుజైః || 1.39.18 ||

శూలైరశనికల్పైశ్చ హలైశ్చాపి సుదారుణైః |
 భిద్యమానా వసుమతీ ననాద రఘునందన || 1.39.19 ||

నాగానాం వధ్యమానానామసురాణాం చ రాఘవ |
 రాక్షసానాం దురాధర్షం సత్త్వానాం నినదోఽభవత్ || 1.39.20 ||

యోజనానాం సహస్రాణి షష్టిం తు రఘునందన |
 బిభిదుర్ధరణీం రామ రసాతలమనుత్తమం || 1.39.21 ||

ఏవం పర్వతసంబాధం జంబూద్వీపం నృపాత్మజాః |
 ఖనంతో నృపశార్దూల సర్వతః పరిచక్రముః || 1.39.22 ||

తతో దేవాః సగంధర్వాః సాసురాః సహపన్నగాః |
 సంభ్రాంతమనసః సర్వే పితామహముపాగమన్ || 1.39.23 ||

తే ప్రసాద్య మహాత్మానం విషణ్ణవదనాస్తదా |
 ఊచుః పరమసంత్రస్తాః పితామహమిదం వచః || 1.39.24 ||

భగవన్ పృథివీ సర్వా ఖన్యతే సగరాత్మజైః |
 బహవశ్చ మహాత్మానో వధ్యంతే జలచారిణః || 1.39.25 ||

అయం యజ్ఞహరోఽస్మాకమనేనాశ్శోఽపనీయతే |
 ఇతి తే సర్వభూతాని హింసంతి సగరాత్మజాః || 1.39.26 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ||